

Natuur.memorandum: Ruimtelijke Ordening

“Ruimte(n) voor natuur”

Contact: Jos.gysels@natuurpunt.be

Een nieuw structuurplan opmaken en het bestaande versneld uitvoeren

- Natuurpunt is geen voorstander van een halfslachtige herziening van RSV I. Dat is niet nodig en niet nuttig. Wel moet er een duidelijk plan van aanpak komen om het mogelijk te maken om binnen de kortst mogelijke tijd de doelstellingen van RSV I alsnog te realiseren.
- Tegelijk moet de procedure worden opgestart voor de opmaak van een volgend structuurplan (RSV II). De voorgestelde wijzigingen aan RSV I kunnen dan worden geëvalueerd en ingebracht in een totaal kader. Bij de opmaak van RSV II moeten tevens (de uitvoering van) de nog niet gerealiseerde doelstellingen van RSV I worden geïntegreerd.

Krachtlijnen voor de toekomstige ruimtelijke planning voor natuur, bos en open ruimte

- In de open ruimte worden naast gebieden met hoofdfunctie **natuur** (met inbegrip van bos) en hoofdfunctie **landbouw** (met maximale functionele verweving) ook gebieden aangeduid voor een ruimtelijke verweving (op het niveau van gebruikspcelen) van natuur, landbouw, recreatie en multifunctioneel bos. Het open ruimte **verwevingsgebied** (bij de typevoorschriften aangeduid als gemengd open ruimtegebied) wordt samen met de natuur- en bosgebieden beschouwd als een ruimtelijk kwetsbaar gebied (wat nu niet voorzien is volgens het decreet R.O.).
- In het open ruimte verwevingsgebied worden de bestaande categorieën overig groen en (een deel van) het bos- en bosuitbreidingsgebied opgenomen, naast het randstedelijk groen van de ruimtelijke uitvoeringsplannen en tevens delen van ecologische waardevol landbouwgebied (voor zover ze niet reeds deel uitmaken van het Vlaams Ecologisch Netwerk). Het open ruimte verwevingsgebied wordt uitgebreid met het op dat moment nog niet gerealiseerd verwevingsgebied (als bindende bepaling voorziene overdruk natuurverweving op landbouw en recreatie).

- Aansluitend en in aanvulling op de afbakening van de natuur- en bosstructuur zoals vastgelegd in RSV I moet worden onderzocht welke delen van Europese **speciale beschermingszones** een bestemming met hoofdfunctie natuur moeten krijgen. Deze oefening hangt samen met de vaststelling van de Europese natuurdoelen (instandhoudingsdoelstellingen) die in 2010 klaar moeten zijn. In algemene termen kan worden gesteld dat voor een beperkt aantal (stukken van) habitatrichtlijngebieden die niet reeds een natuurbestemming hebben, een herbestemming nodig zal zijn om de sectorale instrumenten optimaal te kunnen inzetten.
- Op termijn wordt gestreefd naar een vereenvoudiging door een samenvoeging van de nu reeds grotendeels overlappende afbakeningen voor natuur. Dit impliceert ook een stroomlijning van het sectoraal beleid. De afstemming van natuur- en bosbeleid is daarvan een onderdeel. In het sectoraal natuurbeleid kan het bestaande onderscheid tussen grote eenheden natuur en grote eenheden natuur in ontwikkeling worden geschrapt. Een nieuwe categorie **natuurontwikkelingsgebied** wordt ingevoerd om ontginningen met nabestemming natuur en grootschalige ingrepen voor integraal waterbeheer (met nabestemming natuur) aan te duiden
- Bestaande **bossen** en zones voor bosuitbreiding maken deel uit van de verruimde natuur(- en bosgebied) als er voorwaarden gesteld worden voor een ecologisch beheer van het bos. Multifunctionele bossen horen eerder thuis in open ruimte verwevingsgebied (o.a. stadsbossen). Houtteelt en korte omloophout worden beschouwd als landbouwteelten.
- Er moet een planologische oplossing komen voor de **zonevreemde bossen**. Dat zijn (grotere) complexen waardevol bos die nu in een andere dan groene bestemming liggen. Criteria voor oud waardevol bos zijn beschikbaar. Deze bossen worden opgenomen in de categorie natuur(- en bos)gebied.
- In de open ruimte buiten het open ruimte verwevingsgebied worden op niveau Vlaanderen grote eenheden **bouwwrije zones** ("non aedificandi") afgebakend, in samenhang met de herbevestiging van het agrarisch gebied.
- **Ruimte voor water** (oeverzones, overstromingsgebied, waterberging) moet beter planologisch verankerd worden. Niet noodzakelijk door een aparte afbakening, eventueel door overdruk op open ruimtebestemmingen (landbouw, natuur of open verwevingsgebied).

Ademruimte: geen dure, ruimteverslindende infrastructuurwerken

Natuurpunt pleit voor een bewaring en herwaardering van de open ruimte.

- aanduiden van onbebouwde zones in de natuur- en landbouwgebieden
- een actief beleid ten aanzien van erfgoedlandschappen

Onder meer grote ruimteverslindende infrastructuurwerken verhogen de druk op de (open) ruimte en leiden tot meer versnippering en verdichting. Ze creëren op economisch vlak vaak weinig meerwaarde, maar brengen wel de leefbaarheid in gedrang van hele woongemeenschappen.

- Het nut van individuele infrastructuurprojecten moet (her)bekeken worden, rekening houdend met alle maatschappelijke en milieukosten en met de gecumuleerde effecten (nu wordt elk project op zich bekeken): nieuwe voetbaltempel in Brugge, nieuw sluizencomplex op Kempisch kanaal (ten behoeve van zandontginning), Lange Wapper,

In de plaats hiervan kan het uitgespaarde geld beter besteed worden aan duurzame projecten die inspelen op bestaande behoeften en tegelijk de ecosysteemdiensten voor de toekomst herstellen: ruimte voor rivieren, bosuitbreiding, natuurontwikkeling, speelbossen.